

Lääne-Viru maakonnas Kadrina vallas Neeruti külas Madi-Naela kinnistu eraldisel 1 sanitaarraie ja eraldisel 2 häilraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes 17.12.2024-10.01.2025 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22 ja lg 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lg 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Lääne-Viru Kadrina vallas Neeruti külas Madi-Naela kinnistu (registriosa nr 601831, katastriüksus katastritunnusega 27305:003:0563) eraldisel 1 sanitaarraie ja eraldisel 2 häilraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Kinnistu omaniku Osäühing LANDEKER (registrikood 10647932) volitatud esindaja Raido Tammik esitas 17.12.2024 ja 08.01.2025 Keskkonnaametile metsateatised Madi-Naela kinnistu eraldisel 1 sanitaarraie ja eraldisel 2 häilraie tegemiseks. Raied on kavandatud kokku 1,94 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 130 tm. Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) nr-te 50001097317 ja 50001090093 all.

Kavandatav raieala paikneb Natura 2000 võrgustikku kuuluval Neeruti looduslal ja Vabariigi Valitsuse 07.04.2017 määrusega nr 72 „Neeruti maastikukaitseala kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri) kaitse alla võetud Neeruti maastikukaitseala Neeruti piiranguvööndis.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22, § 61 lg 3, § 7 p 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 4, MS § 41 lg 81 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 23). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 4).

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lg 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Madi-Naela kinnistu eraldisel 1 kavandatakse sanitaarraiet 0,94 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 60 tm. Sanitaarraie eesmärgiks on metsa hooldamine. Sanitaarraiet tehakse hooldusraiena metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust (MS § 28 lg 4 p 2, lg 7 p 3). Sanitaarraiega on lubatud raiuda keskkonnaministri 27.12.2006 määruse nr 88 „Metsa majandamise eeskiri” (edaspidi MME) §-s 7 loetletud puid ning raie käigus ei tohi puistu täius langeda alla 30% (MME § 6 lg 3).

Madi-Naela kinnistu eraldisel 2 kavandatakse häilraiet 1,0 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 70 tm. Häilraie on turberaiena uuendusraie liik (MS § 28 lg 4 p 1, § 30 lg 1). Uuendusraiet tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenemist (MS § 28 lg 6). Häilraie korral raiutakse uuendamisele kuulavas metsas puid häiludena korduvate raiejärkudena. Sisseraiutavate häilude arvu ja suuruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister metsa majandamise eeskirjaga (MS § 30 lg 3). MME § 5 lg 3 kohaselt võib häilraiel ühe hektari kohta sisse raiuda kuni viis häilu. Esimesel raiejärgul võib häilu läbimõõt olla kuni 40 m, teisel raiejärgul võib seda suurendada kuni 30 m ja kolmanda raiejärguga võib häiludevahelisel alal kõik puud raiuda. Sisseraiutavate häilude pindala pärast esimest raiejärku ei tohi olla suurem kui 25% puistu pindalast.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Madi-Naela kinnistu asub Lääne-Viru maakonnas Kadrina vallas. Kavandatav raieala jääb alale, kus kehtib Kadrina Vallavolikogu poolt 31.01.2007 määrusega nr 38 kehtestatud Kadrina valla üldplaneering¹, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimeistik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud MME §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

¹ Kättesaadav: [Üldplaneering - Kadrina Vallavalitsus](#)

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raie töödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raie töödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raie töid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raie töödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Madi-Naela kinnistu katastriüksuse 27305:003:0563 sihtotstarve on 100% maatulundusmaa ja asub hajaasustuspiirkonnas.

Kavandatava raieala mõjualas (milleks on kuni 30 m)² ei ole teisi kavandatud raieid (metsaregistris kehtivad registrikandeid raieks).

Raie tegega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldised 1 ja 2 on jänsekapsa-kõdusoo kasvukohatüübi valmiva metsa arenguklassi kuuluv kase enamusega puistu (eraldis 1) ja küpse metsa arenguklassi kuuluv kuuse enamusega puistu (eraldis 2).

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

² Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”. https://media.rmk.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

Kavandatavatest raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raietööd läbi viiakse. Kavandatava raiealaga piirnevatel aladel ei esine selliseid häiringuid, mis võiksid mõjutada keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, ala ei paikne veekogude rannal või kaldal ega märgalal.

Neeruti maastikukaitseala kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluva Neeruti loodusala koosseisu. Neeruti maastikukaitseala piiranguvööndi kaitse-eesmärk on bioloogilise mitmekesisuse, maastikuilme, pinnavormide ja poollooduslike koosluste säilitamine (kaitse-eeskirja § 14). Piiranguvööndis lubatud, vajalikud ja keelatud tegevused (sh metsa majandamisega seonduvad) on toodud kaitse-eeskirja §-des 15–17.

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel jääb eraldis 1 valdavas osas ja eraldis 2 osaliselt (0,33 ha) III kategooria³ kaitsealuse linnuliigi hiireviu (*Buteo buteo*) elupaika registrikoodiga KLO9105958.

Eraldisel 2 kavandatavale raiealale jääb EELIS-e andmetel ka III kategooria kaitsealuse taimeliigi vööthuul-sõrmkäpp (*Dactylorhiza fuchsii*) leiukoht registrikoodiga KLO9325318.

Eraldistel 1 ja 2 kavandatava raieala mõjualas (milleks on kuni 30 m) on Madi-Naela kinnistul ja kinnistuga piirneval Loobu metskond 80 maaüksusel EELIS-e andmetel registreeritud loodusdirektiivi⁴ I lisas nimetatud elupaigatüübi vanad loodusmetsad (*9010) tunnustele vastavad metsaalad (edaspidi metsaelupaigad).

Eraldisel 2 kavandatava raieala mõjualas asub EELIS-e andmetel III kategooria kaitsealuse taimeliigi kuradi-sõrmkäpp (*Dactylorhiza maculata*) leiukoht registrikoodiga KLO9316122.

Kultuuriväärtuseid raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus.

Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatavate raiete mõju keskkonnaelementidele:

³ III kategooria kaitsealuste liikide nimekiri on toodud keskkonnaministri 19.05.2004 määruses nr 51 „III kaitsekategooria liikide kaitse alla võtmine”.

⁴ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

Kaitse-eeskirja järgi on puidu kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja (kaitse-eeskirja § 3 kohaselt Keskkonnaamet) võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab (kaitse-eeskirja § 17 lg 2). Pinnast ei kahjustata, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või külmumata pinnaselt kaitseala valitseja nõusolekul, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi – raicalal ja selle vahetus läheduses ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Veega seotud Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid veega seotud kaitsealuseid loodusobjekte alal ei esine, seega raietööd neid ei kahjusta.

Välisõhk ja kliima – kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus – raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele (sh kooskõlas kaitse-eeskirja § 15 lg 2 p-s 5 sätestatud lubatava turberaielangi pindalaga), puistute I rinne säilib, lagedat ala ei teki (v.a väikesed häilud häilraie puhul ning olenevalt kahjustatud puude paiknemisest võivad väikesed häilud tekkida ka sanitaarraie puhul), seega ei mõjuta raie eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – raied on kavandatud kokku 1,94 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 130 tm, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskorrumus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatavad raied on ühekordse lühiajalise mõjuga, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Neeruti looduslal. Ala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” (edaspidi korraldus nr 615) lisas 1 punkti 2 alapunktis 251.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Neeruti loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lg 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lg 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁵ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

⁵ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

Looduskaitseaduse (LKS) § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu ehk eespool viidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁶ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Raiete teostamisel jääb puistute täius vähemalt 30% (st puistute esimene rinne säilib, ei teki täiendavaid lagedaid alasid, v.a väikesed häilud häilraie puhul ning olenevalt kahjustatud puude paiknemisest võivad väikesed häilud tekkida ka sanitaarraie puhul). Kuna puistute esimene rinne säilib siis vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Metsamaastik ei killustu ning maastikuilme oluliselt ei muutu ning olulist kumulatiivset mõju ei ole.

Neeruti loodusala kaitse-eesmärgiks (korralduse lisa 1 p 2 alap 251) olevatest loodusdirektiivi elupaigatüüpidest jääb kavandatava raieala 30 m mõjualasse metsaelupaik *9010 (vanad loodumetsad). Piiranguvööndis asuvate metsaelupaikade kaitseks tegi Keskkonnaamet 07.02.2022 kirjaga nr 7-4/22/2442 „Loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpide range kaitse alla võtmine” Keskkonnaministeeriumile (praegune Kliimaministeerium) LKS § 8 lg 1 ning § 13 lg 1 alusel ettepaneku muuta Natura 2000 võrgustiku loodus- ja linnualadega kattuvate siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaitsekorda selliselt, et loodusdirektiivi I lisas nimetatud metsaelupaigatüübid (sh *9010) oleksid rangelt kaitstud. Kuna kavandatavate raiete tegemisel puistute ülarinne säilib ja raieid ei tehta metsaelupaigas, siis ei saa piirnevatel aladel esinevate elupaigatüüpide pindala väheneda, samuti ei halvene elupaikade kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur. Puistute raiumine kavandataval raiealal ei mõjuta kaugemal kui 30 m asuvaid elupaikasid negatiivselt.

Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud. Metsaelupaikadele vastavate alade kahjustamise vältimiseks tuleb elupaikade läbimist vältida, kuid juhul, kui muid alternatiive ei ole ja on vajadus läbi elupaigatüübi sõita, tuleb liikumisteed kooskõlastada kaardipõhiselt Keskkonnaametiga. Antud juhul on metsamaterjali kokkuveo käigus võimalik vältida läbisõitu metsaelupaikadest, kasutades maksimaalselt ära varasemate raiete käigus kasutuses olnud kokkuveoteid.

Kuna kavandatava raieala mõjualas ja raiealal ei asu lisaks eespool käsitletule muid Neeruti loodusala kaitse-eesmärkideks olevate liikide elupaiku ega loodusdirektiivi elupaigatüüpe, siis kavandatav raietegevus Neeruti loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Neeruti loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud ala terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud siseriiklikult kaitse alla võetud Neeruti maastikukaitseala Neeruti piiranguvööndis. Mõju maastikukaitseala kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Neeruti loodusala

⁶ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

kaitse-eesmärkidega, on käsitletud p-s 3.3.1.2. Loodusdirektiivi elupaigatüübi *9010 kaitsmine kuulub kaitse-eeskirja § 1 lg 1 p 2 kohaselt ka Neeruti maastikukaitseala kaitse-eesmärkide hulka.

Kavandataval raialal ja selle 30 m mõjualas ei esine muid Neeruti maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi, mida raied mõjutaks.

Kavandatavale raialale (1,27 ha ulatuses) ja selle 30 m mõjualale jääb III kategooria kaitsealuse linnuliigi hiireviu elupaik. Hiireviu talub hästi oma pesitsusterritooriumil väljaspool pesitsusaega tehtavaid metsatöid, kuid on tundlik munemis- ja haudumisaegse häirimise suhtes. Haudeperioodil pesa läheduses tehtav raie põhjustab enamasti pesitsuse ebaõnnestumise. Sama pesa võib hiireviu kasutada aastaid. Keskkonnaameti hinnangul on raietööd kaitsealust liiki häirivaks tegevuseks. Pesitsusajal ei tohi teha metsatöid asustatud pesale lähemal kui 300 m (häirimistundliku ala ulatus). Pesitsuse ja poegade kasvatamise perioodiks on hiireviu puhul ajavahemik 15.03–31.07. Hiireviu pesitsusaegse häirimise vältimiseks on elupaiga piires seatud raietöödele ajaline piirang.

Kavandatavale raialale (0,15 ha ulatuses) ja selle 30 m mõjualale jääb III kategooria kaitsealuse taimeliigi vööthuul-sõrmkäpp leiukoht. Vööthuul-sõrmkäpp on käpaliste sugukonda kuuluv III kategooria kaitsealune taimeliik. Õitseb juunis-juulis ning on mitmeaastane taim. Kasvab 30-60 cm kõrguseks ja õisik paljuõieline. Õied helevioletsed või roosakaslillad tumedama joonisega. Lehed kitsasmunajad või äraspidi-munajassüstjad, kuni 17 cm pikad ja 2-4 cm laiad, pruunikate täppidega, vahel ka ilma. Väga sarnane kuradi-sõrmkäpaga. Mõnel pool kasvavad vööthuul- ja kuradi-sõrmkäpad koos ja siis tekib nende vahel päris sageli vahepealsete tunnustega ristandeid. Vars on üleni tihedalt lehistunud. Liik kuulub III kaitsekategooriasse. Keskkonnaameti poolt antud soovitude täitmine (mitte ladustada metsamaterjali ja raidmeid ning mitte teostada metsamaterjali kokkuvedu läbi kaitsealuse taime leiukoha) aitab kaasa kaitsealuse taime säilimisele antud leiukohas.

Kavandatava raiala mõjualale jääb III kategooria kaitsealuse taimeliigi kuradi-sõrmkäpp leiukoht. Kuradi-sõrmkäpp on käpaliste sugukonda kuuluv III kategooria kaitsealune taimeliik. Kuna raiet ei tehta liigi leiukohas, siis mõju puudub.

Raialal ega selle mõjualas ei ole registreeritud muid kaitstavaid loodusobjekte.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raietel ei ole olulist kumulatiivset mõju. Raiete tegemisel ei teki täiendavaid lagedaid alasid (v.a väikesed häilud häilraie puhul ja olenevalt kahjustatud puude paiknemisest ka sanitaarraie puhul). Seega, kavandatavatel raietel ei ole olulist koosmõju kaitse-eesmärkidele.

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitse-eeskirjaga, LKS-ga, MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt kaitse-eeskirja § 17 lg-le 2 on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab.

MME § 7 kohaselt võib sanitaarraie korras raiuda:

- 1) surnud puid;
- 2) väliselt nähtava tüvemädanikuga ja tüvemädaniku tekitajate viljakehaga puid;
- 3) puid, millel on juurepessu kahjustusega seotud tugev vaiguvool;
- 4) tüvekahjuritest asustatud puid;
- 5) puid, millel enam kui pool võra on pöördumatult kahjustatud, ja kuiva ladvaga puid;
- 6) puid, millel on põlenud juurekaela piirkond ja selle ümbruses paiknev metsakõdu;
- 7) kuuski, mille koor on puiduni kahjustatud vähemalt 10% ulatuses tüve ümbermõõdust ja teiste liikide puid, mille koor on kahjustatud vähemalt 30% ulatuses tüve ümbermõõdust;
- 8) tormiheidet, tormimurdu ja tormi vaalitud puid ning lumemurdu ja lume vaalitud puid.

MME § 6 lg 3 kohaselt ei tohi sanitaarraie käigus puistu täius langeda alla 30%.

Häilraie teostamise tingimused on toodud MME-s § 5 lg 3.

LKS § 55 lg 6 kohaselt on keelatud kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmise ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal. LKS § 55 lg-st 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal.

Tulenevalt eeltoodust on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd hiireviu elupaigas väljaspool ajavahemikku 15. märts kuni 31. juuli (hiireviu pesitsusperiood). Lindude häirimise vältimise keeluga tuleb arvestada ka väljaspool hiireviu elupaika, lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani.

Keskkonnaamet soovib vööthuul-sõrmkäpa kasvukohas teha raieid külmunud pinnasega või lumikatte korral ning vältida elupaika kokkuveoteede rajamist.

Raiete tegemisel tuleb säilitada koosluse looduslik tasakaal ning liigiline ja vanuseline mitmekesisus (kaitse-eeskirja § 15 lg 3). Keskkonnaamet soovib tulenevalt sellest nõudest säilitada osa lamapuitu, surnud ja surevaid jalalseisvaid puid ja puutüükaid, õõnsuste, lõhede või lennuavadega ning väga suure rinnasdiameetriga (üle 40 cm) ja ebatavalise kasvuga puid. Samuti säilitada nende olemasolul kõik puistu koosseisus olevad pärnad, kased ja tammed. Sellised elemendid metsas võimaldavad leida elu- ja toitumispäiku erinevatele liikidele, säilitades koosluse looduslikku tasakaalu ja bioloogilist mitmekesisust. Samuti soovime säilitada olemasoleva järelkasvu võimalikult suures ulatuses.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Neeruti loodusala, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Eelhindamise otsus on koos metsateatise otsusega metsaregistris ning avalikustatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Ülle Visnapuu
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond